

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EH Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
PG/CI3055405

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 4 mei 2011
Betreft Papegaaienziekte (psittacose)

Geachte voorzitter,

Op 15 februari 2011 heeft Bureau Risicobeoordeling en Onderzoeksprogrammering (BRO) van de nieuwe Voedsel en Warenautoriteit (nVWA) ons geadviseerd over de voor de mens besmettelijke dierziekte psittacose (papegaaienziekte). BRO beoordeelt het risico van psittacose voor de volksgezondheid als substantieel en acht het nodig dat de kans op blootstelling van het publiek aan C. psittaci wordt verkleind.

Papegaaienziekte is een vervelende ziekte. In de afgelopen jaren hebben we in Nederland een aantal uitbraken gehad naar aanleiding van vogelshows of andere evenementen waar mensen in contact komen met papegaaien of parkieten. BRO signaleert in haar rapport over de afgelopen 10 jaar een toename van het aantal gemelde menselijke ziekten door psittacose. Het RIVM signaleert ook in 2010 en 2011 een toename van humane psittacose meldingen. Dit wordt deels veroorzaakt door de verbeterde registratie van psittacose. Het RIVM heeft in een onderzoek naar longontsteking aangetoond dat het vóórkomen van psittacose bij mensen in verhouding tot andere oorzaken van longontsteking erg klein is. Het risico om psittacose op te lopen is voor de algemene bevolking verwaarloosbaar klein. Nauw contact met vogels is hiervoor noodzakelijk.

De aandacht voor psittacose is niet nieuw in Nederland en er zijn dan ook al diverse maatregelen van kracht. Zo is psittacose voor dier en mens meldingsplichtig, verrichten de GGD-en brononderzoek als zij een melding ontvangen van de nVWA en geldt er een vervoersverbod van besmette vogels totdat afdoende behandeling heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn er richtlijnen voor de behandeling van vogels en het ontsmetten van vogelruimtes. Ook de Europese Commissie heeft aandacht voor de gezondheid van vogels die deelnemen aan vogelshows. Psittacose is één van de vogelziekten die in het internationale diergezondheidsrichtsnoer voor vogelshows staat waaraan de Europese Commissie momenteel werkt.

BRO heeft ons een aantal aanvullende maatregelen aanbevolen, waarop wij hieronder ingaan:

Verbeteren informatievoorziening

Wij vinden het verstandig om de informatievoorziening naar bezoekers van vogel-tentoonstellingen te verbeteren. Zo kunnen mensen niet alleen een goed afgewogen keuze maken om vogelshows te bezoeken, maar zijn zij ook meer alert op klachten die mogelijk optreden na hun bezoek aan de vogelshow. Daarom zullen wij gemeenten informeren over de adviezen van BRO. Gemeenten kunnen het organiseren van evenementen zoals vogelshows op grond van de algemene plaatselijke verordening vergunningplichtig maken en in dat verband eisen stellen, zoals het verplicht informeren van bezoekers over gezondheidsrisico's. Gemeenten, GGD-en en organisatoren van vogelshows kunnen de informatie op de website van de nVWA en het RIVM gebruiken in hun voorlichtingsmateriaal. Het RIVM bekijkt momenteel hoe zij op zeer korte termijn het voorlichtingsmateriaal over psittacose beter beschikbaar kunnen stellen.

Tenslotte vinden wij het belangrijk om de alertheid voor infectieziekten in het algemeen bij hulpverleners te verbeteren. Hierdoor worden de klachten van patiënten eerder herkend en correct behandeld. Het RIVM onderneemt hiervoor diverse activiteiten.

Testen van kromsnavels en registratie van kromsnavels

BRO adviseert alle kromsnavels twee maal per jaar preventief te testen. Alleen geteste kromsnavels zouden in contact mogen komen met het publiek.

BRO is daarnaast van mening dat de bronopsporing verbeterd zou kunnen worden door alle kromsnavels in Nederland te registreren. Zo kunnen zieke vogels sneller worden getraceerd als zieke mensen worden gemeld.

Er wordt momenteel navraag gedaan bij veterinaire deskundigen en de sector met betrekking tot de uitvoerbaarheid, kosten en effectiviteit van deze voorgestelde maatregelen.

Voorschrijven van antibiotica

De nVWA adviseert dat antibiotica voor vogels alleen door dierenartsen mogen worden voorgeschreven en de infectie met *C. psittaci* moet voor het voorschrijven van antibiotica ook eerst worden aangetoond.

Gelet op de problematiek van antibioticaresistentie, heeft voormalig Minister Verburg in de nota Diergeneesmiddelen (oktober 2009) aangegeven het wenselijk te achten om alle antibiotica receptplichtig te maken.

Het beleidsvoornemen is het huidige kanalisatieregime aan te scherpen. Daarmee vervalt dan de vrije verkoop van niet-geregistreerde kleine verpakkingen antibiotica in dierenwinkels. Ook kleine verpakkingen antibiotica die bestemd zijn voor niet bedrijfsmatig gehouden dieren, zoals ook vogels, zullen daardoor nog slechts op voorschrift van een dierenarts kunnen worden verstrekt.

De dierenarts zal op basis van goede veterinaire praktijk invulling geven aan het voorschrijven van antibiotica in geval van een infectie met *Chlamydophila psittaci*. Wij zien op basis van het rapport geen aanleiding om, in aanvulling op de voorgenomen aanscherping van het kanalisatieregime, hiervoor nadere regels te stellen.

Verbetering humane diagnostiek

Tenslotte is BRO van mening dat de diagnostiek van psittacose bij mens en vogel verbeterd kan worden om snelle bronopsporing te faciliteren. De directeur van de divisie dier van de nVWA zal hiertoe vanuit zijn hoedanigheid als hoofdinspecteur van het Staatstoezicht contact opnemen met de Commissie OGZ-diagnostiek en Microbiologie (onder leiding van het RIVM-CIb) om de aanbevelingen rondom de diagnostiek van psittacose te bespreken. Dit is nodig, ook omdat de diagnostiek

van psittacose ingewikkeld is. Wij wachten met interesse de uitkomsten van dit overleg af.

Ons kenmerk
PG/CI3055405

Het feit dat de nVWA zelf contact opneemt met de professionals verantwoordelijk voor de diagnostiek aan humane zijde vinden wij een mooi voorbeeld van samenwerking tussen humane en veterinaire betrokkenen bij zoönosebestrijding. Het geeft ons vertrouwen om in de toekomst zoönotische risico's gezamenlijk te beperken.

Hoogachtend,

de Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

de Staatssecretaris van Economische
Zaken, Landbouw en Innovatie,

mw. drs. E.I. Schippers

H. Bleker